

กิตปัจจัย

ภวิ: สยมภู อรุโค สงโข
 ณี: ธมมวาที (๒) ปาปการี ธมมจารี
 ณว: ทายโก นายโก อนุสาสโก สาวโก
 ตู: กตตา (๒) วตตา ญาดา ธาตา
 ฐ: ปารคู วิญญู ภิกขุ

กิจปัจจัย

ข: ทุกกรั สุภโร ทุรกขั
 ฌย: การียั เนยยั วชชั ทมโม โยคคั คารยหิ เทยยั

กิตกิจปัจจัย

อ: ปฐิสสมภิทา หิตกกรโร นิสสโย สิกขา (๒) วินโย ปภโว
 อิ: อุทธิ สนธิ นิธิ
 ฌ: กम्मกาโร โรโค วาโห ปาโก โทโส อาวาโส
 ติ: มติ (๓) สติ (๓) สมปตติ คติ
 ยุ: เจตนา โกธโน โภชนั คมนั กรณั สัวณณนา สยณั
 ตุ: กาคู คนตุ
 ตเว: กาทเว คนตเว

ภวิ: วาโรช วาโรชา วาโรช	อ: ธมมธโร ธมมธรา ธมมธรี
ณี: ธมมวาที ธมมวาทีนิ ธมมวาที	อิ: นิธิ - -
ณว: ทายโก ทายิกา ทายิกั	ฌ: กम्मกาโร กम्मการา กम्मการี
ตู: กตตา - -	ติ: - สติ -
ฐ: ปารคู - -	ยุ: ทาโน ทานา ทานั
ข: ทุกกรโร ทุกกรรา ทุกกรั	
ฌย: เนยโย เนยยา เนยยั	

ศัพท์นามกิตก์ - กิริยา กิตก์

บุตฺเตปฺปนาเมตฺเต

คัพฺพิกรียากิตก์

กิตปัจจัย

อนต: สุณนโต สุณนตี สุณนตัง, กโรนโต กเถนโต
 ตวนต: สุตวา ภูตตวา วุสิตวา
 ตาวี: สุตาวี สุตาวินี สุตาวี, ภูตตาวี วุสิตาวี

กิตกิจปัจจัย

มาน: กุรฺมาโน ภูณชฺมาโน วทฺมาโน (กัตตฺวาจก) กรียมาโน ภูณชฺยมาโน วุจฺจมาโน (กัมมฺวาจก)
 ต: ชาติลงท้ายด้วย **ม น** ลบที่สุดธาตุ: คโต รโต ขโต หนโต
 ชาติลงท้ายด้วย **จ ช ป** ลบที่สุดธาตุ: ซ้อน ต: สิตโต วิวิตโต มุตโต ภูตโต จตโต คุตโต ตตโต
 ชาติลงท้ายด้วย **อา** หรือ **ต** เป็นกัมมฺวาจก^๑ ลง **อิ:** ฐิตโต ปีโต อภิขฺมิโต^๒ ภาสิตโต
 ชาติลงท้ายด้วย **ท** ลบที่สุดธาตุ: แผลง ต เป็น **นฺน:** ฉนโน สนโน รุณโน ฉินโน ภินโน ทินโน
 ชาติลงท้ายด้วย **ร** ลบที่สุดธาตุ: แผลง ต เป็น **ณฺณ:** ชินฺณโน ตินฺณโน ปุณฺณโน
 ชาติลงท้ายด้วย **ส** ลบที่สุดธาตุ: แผลง ต เป็น **ฐฺฐ:** ตฺฐฺฐโน ภูฐฺฐโน ปวิฐฺฐโน
 ชาติลงท้ายด้วย **ธ ภ** ลบที่สุดธาตุ: แผลง ต เป็น **ทฺธ:** พุทฺธโน กุทฺธโน รุทฺธโน ลทฺธโน อารทฺธโน
 ชาติลงท้ายด้วย **ม** ลบที่สุดธาตุ: แผลง ต เป็น **นฺต:** ปกฺกนฺโต ทนฺโต สนฺโต
 ชาติลงท้ายด้วย **ห** ลบที่สุดธาตุ: แผลง ต เป็น **พฺห:** รุพฺโห มุพฺโห วุพฺโห

ตฺวน ตฺวา ตฺวาน: กาคฺตฺวน กตฺวา กตฺวาน, คนตฺวา หนตฺวา

ชาติผู้มีอุปสรรคอยู่หน้า แผลง ตฺวา เป็น **ย:** อาทาย ปทาย นิสสาย
 ชาติลงท้ายด้วย **ท** แผลง ย กับที่สุดธาตุเป็น **ชฺช:** อุปฺปชฺช ปมชฺช อจฺฉชฺช
 ชาติลงท้ายด้วย **ธ ภ** แผลง ย กับที่สุดธาตุเป็น **ทฺธา พฺภ:** วิทฺธา ลทฺธา อารพฺภ
 ชาติลงท้ายด้วย **ม** แผลง ย กับที่สุดธาตุเป็น **มฺม:** อากมฺม นิกฺขมฺม อภิรฺมม
 ชาติลงท้ายด้วย **ห** แผลง ย กับที่สุดธาตุเป็น **ยฺห:** ปคฺคยฺห สนนยฺห อารุยฺห
 แผลง ตฺวา ตฺวาน เป็น **สฺวา สฺวาน** (เฉพาะ ทิส ชาติ): ทิสฺวา ทิสฺวาน

^๑ กัตตฺวาจกก็ลง อิ อากมฺได้ เช่น คมิโต มริโต รมิโต นมิโต สงกิโต ปพพิโต. ต ปัจจัย ลงหลังธาตุหลายพยางค์/สระ ถ้าไม่แผลงธาตุหรือปัจจัย ก็ลง อิ อากมฺได้ ^๒ หรือใช้หลักที่ว่า ชาติลงท้ายด้วย อา เออา เป็น อี อี

กิตปัจจัย

กวิ: ^{สย-ญ อร-คม ส-ชน} คฆ สยมญ อรุโค สงไซ
 ณี: ^{ธมม-วท ปา-กร ธมม-จร} ฌ-/-ณี ธมมวาที (๒) ปาปการี ธมมจารี
 ณว: ^{ทา นี อน-สาส ส} -ก/-กา ทายโก นายโก อนุสาสโก สาวโก
 ตู: ^{กร วท ญา ธร/ธา} -ตุ กตตทา (๒) วตตทา ญาตทา ธาตทา * แจกวิภัตตัวอย่าง สดดู
 ฐ: ^{ปาร-คม วิ-ญา ญย-อิกษ} - ฐ ปารคฺฐ วิณญฺฐ ภัคฺฐ

กิจปัจจัย

ข: ^{ทุ-กร ส-ภร ทุ-รภข} ส/ทุ- ทุกฺกร สฺภโร ทุรภข
 ณย: ^{กร นี วท ทม มุข ครห ทา} -ย การียํ เนยยํ วข ทม โม โยค ค คารย ห เทย ย

กิตกิจปัจจัย

อ: * ^{ปฏิ-ส-ภท หนี-กร นี-สี ลิกษ วิ-นี ป-ญ} ปฏิสมภิทา หนีตฺกโร นิสสโย สิกฺขา (๒) วินโย ปภโว
 อิ: ^{อุท-ธา ส-ธา นี-ธา} - อิ อุทธิ สนนฺธิ นินฺธิ
 ณ: * ^{กมม-กร รุช วท ปจ ทุส อา-วสุ} กम्मกาโร ไรโค วาโห ปาโก โทโส อาวาโส
 ติ: ^{มน สร ส-ปท คม} -ติ มติ (๓) สติ (๓) สมฺปตฺติ คติ
 ยุ: ^{จิต ักธ ภาช คม กร ส-วณณ ส} -น/ณ เจตนา โกธโน โภชนํ คมนํ กรณํ สํวณณนา สยนํ
 ตู: ^{กร คม} -ตุ กาคฺตุ คณฺตุ
 ตเว: ^{กร คม} -ตเว กาคเว คณฺตเว
 * เป็น อ หรือ อา การันต์

กวิ: วาริโฆ วาริชา วาริชํ	อ: ธมมธโร ธมมธรา ธมมธริ
ณี: ธมมวาที ธมมวาทีนึ ธมมวาที	อิ: นินฺธิ - -
ณว: ทายโก ทายิกา ทายกํ	ณ: กम्मกาโร กम्मการา กम्मการํ
ตู: กตตทา - -	ติ: - สติ -
ฐ: ปารคฺฐ - -	ยุ: ทาโน ทานา ทานํ
ข: ทุกฺกร ทุกฺกรา ทุกฺกรํ	
ณย: เนยโย เนยยา เนยยํ	

ศัพท์นามกิตก์ - กิริยา กิตก์

บุตฺเตปฺปนาเมตฺเต

คํพทฺทริยา กิตก์

กิตปัจจัย

อนต: ^{สุ-ณา กร-โอ กถ-ณ} สุณนโต สุณนตี สุณนตํ, กรโณโต กถณโต
 ตวนต: ^{สุ ภูช วสุ} สุตฺวา ภูตฺตวา วสุตฺวา
 ตาวี: ^{สุ ภูช วสุ} สุตาวี สุตาวินี สุตาวี, ภูตฺตาวี วสุตฺตาวี

กิตกิจปัจจัย

มาน: ^{กร ภูช วท} กุรุมาโน ภูณฺชมาโน วทมาโน (กัตตฺวาจาก) ^{กร ภูช วจ} กรียมาโน ภูณฺชียมาโน วุจจมาโน (กัมมวาจาก)
 ต: ชาติลงท้ายด้วย **ม น** ลบที่สุดธาตุ: ^{คฺม รฺม ชฺช หน} คโต รโต ขโต หโต
 ชาติลงท้ายด้วย **จ ช ป** ลบที่สุดธาตุ ซ้อน ต: ^{สิจ วิ-วิจ มจ ภูช จช คฺป ตป} สิตโต วิวิตโต มุตโต ภูตโต จตโต คุตโต ตตโต
 ชาติลงท้ายด้วย **อา** หรือ **ต** เป็นกัมมวาจาก^๑ ลง **อิ**: ^{ฐา ปา อภิ-มา ภาส} ฐิตโต ปิตโต อภิขมิตโต^๒ ภาสิตโต
 ชาติลงท้ายด้วย **ท** ลบที่สุดธาตุ แปลง ต เป็น **นฺน**: ^{ฉท สท รุท ฉิท ภัท ฑา} ฉนฺน สนฺน รุณฺน ฉินฺน ภันฺน ฑินฺน
 ชาติลงท้ายด้วย **ร** ลบที่สุดธาตุ แปลง ต เป็น **ณฺณ**: ^{ชฺร ตฺร ปฺร} ชินฺณ ตินฺณ ปินฺณ
 ชาติลงท้ายด้วย **ส** ลบที่สุดธาตุ แปลง ต เป็น **ฐฺฐ**: ^{ตุส หส ป-วสุ} ตฺฐฐฺฐ หนฺฐฐฺฐ ปวิฐฐฺฐ
 ชาติลงท้ายด้วย **ธ ภ** ลบที่สุดธาตุ แปลง ต เป็น **ทฺธ**: ^{พุธ กุธ รุธ ลภ อา-รภ} พุทฺธ กุทฺธ รุทฺธ ลทฺธ อารทฺธ
 ชาติลงท้ายด้วย **ม** ลบที่สุดธาตุ แปลง ต เป็น **นฺต**: ^{ป-กม ทม สม} ปกนฺต ทนฺต สนฺต
 ชาติลงท้ายด้วย **ห** ลบที่สุดธาตุ แปลง ต เป็น **พฺพ**: ^{รุท มุท วุท} รุพฺพ มุพฺพ วุพฺพ

ตฺวน ตฺวา ตฺวาน: ^{กร คม หน} กาคฺตฺวน กตฺวา กตฺวาน, คณฺตฺวา หนฺตฺวา

ชาติผู้มีอุปสรรคอยู่หน้า แปลง ตฺวา เป็น **ย**:
 ชาติลงท้ายด้วย **ท** แปลง ย กับที่สุดธาตุเป็น **ชฺช**: ^{อา-ทา ป-ทา มิ-สี} อาทชฺช ปทชฺช นิสฺสช
 ชาติลงท้ายด้วย **ธ ภ** แปลง ย กับที่สุดธาตุเป็น **ทฺธา พฺภ**: ^{อุ-ปท ป-มท อา-สิท} อุทฺธา พฺภทฺธา อารพฺภ
 ชาติลงท้ายด้วย **ม** แปลง ย กับที่สุดธาตุเป็น **มฺม**: ^{วิธ ลภ อา-รภ} วิทฺม ลภทฺม อารพฺภ
 ชาติลงท้ายด้วย **ห** แปลง ย กับที่สุดธาตุเป็น **ยฺห**: ^{อา-คฺม นี-กม อสิ-รม} อาคฺยฺห สันนยฺห อารุยฺห
 แปลง ตฺวา ตฺวาน เป็น **สฺวา สฺวาน** (เฉพาะ ทิส ชาติ): ^{ป-คท ส-นท อา-รท} ทิสฺวา ทิสฺวาน

^๑ กัตตฺวาจากก็ลง อิ อาคมได้ เช่น คมิโต มริโต รมิโต นมิโต สงกิโต ปพพิโต. ต ปัจจัย ลงหลังธาตุหลายพยางค์/สระ ถ้าไม่แปลงธาตุหรือปัจจัยก็ลง อิ อาคมได้ ^๒ หรือใช้หลักกว่า ชาติลงท้ายด้วย อา เออา เป็น อี อี

